

۱۳۵۰۷۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گفتگو برای همه

ابوالحسن قندهاری

با پیشگفتار دکتر محمود عجمی

انتشارات آریاب

۱۳۹۴

سرشناسه	: قندهاری، ابوالحسن، ۱۳۲۱
عنوان و نام پدیدآور	: گفتگو برای همه / ابوالحسن قندهاری
مشخصات نشر	: پازتاب، تهران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۲-۱۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: ارتباط بین اشخاص
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۷۹۹/ق۱۱۶۶ HM
رده بندی دیویی	: ۳۰۲/۳
شماره ثبت کتابخانه ملی	: ۳۹۲۲۱۱۰

گفتگوی ها

- < تألیف: ابوالحسن قندهاری
- < ناشر: انتشارات پازتاب
- < شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۲-۱۲-۷
- < نوبت چاپ: اول، مهر ۱۳۹۴
- < تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- < چاپ و صحافی: افرنک - نوین
- < لیتوگرافی: زاویه نور
- < قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

تهران، خیابان انقلاب، خ اردیبهشت (شهید منیری جاوید)، تقاطع با خیابان آرمین، ساختمان دانشجو،

پلاک ۶۱، طبقه اول، انتشارات پازتاب

تلفن: ۶۶۴۱۷۴۲۵ - ۶۶۴۹۴۵۴۱ فکس: ۶۶۳۵۶۰۶۹

تهران، خیابان انقلاب، خ اردیبهشت (شهید منیری جاوید)، کوچه نوروز، پلاک ۲۵، طبقه سوم

بخش کتاب کوهسار

تلفن: ۶۶۴۱۷۶۸۰ - ۶۶۴۶۵۴۲۶

با حمایت مالی شرکت مشاوره ای طنین خرد

فهرست

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۵	پیش گفتار
۱۹	نیاز - یانی به مفهوم و روش های علمی دایالوگ
۲۱	تعریف - اصل بنفایش از دایالوگ
۲۳	خاستگاه تئوریک و انتشار کتاب
۲۶	گفتگو چیست؟
۳۳	فرق گفتگو (Dialogue) و بحث (Discussion)
۳۶	تمرین
۳۷	چهار اصل گفتگو
۳۹	۱- گوش دادن
۴۴	تمرین
۴۷	۲- احترام گذاردن
۵۱	تمرین
۵۳	۳- تعلیق نمودن
۵۶	تمرین
۵۹	۴- ابراز کردن
۶۴	تمرین
۶۷	شش مهارت محوری در گفتگو
۶۹	جوایبی و کنجکاوی

۷۲		جانبداری سازنده
۷۵		ذهن باز و آمادگی پذیرش
۷۸		پرهیز از شتاب
۸۱		برخویشتن خویش ناظر بودن
۸۴		همدلی
۸۵		تمرین
۸۷		هوا، گفتگو
۸۹		تمرین
۹۱		ظرف، میدان، زبان، گفتگو
۹۱		ظرف گفتگو
۹۳		میدان‌های گفتگو
۹۷		زبان‌های گفتگو
۱۰۱		پنج سطح فراگیری در کار گفتگو
۱۰۲		سطح اول یادگیری (انتقال دانایی)
۱۰۳		سطح دوم یادگیری (آگاهی از اندیشه دیگران)
۱۰۳		سطح سوم یادگیری (تأمل)
۱۰۴		سطح چهارم یادگیری (تعمق)
۱۰۵		سطح پنجم یادگیری (معنی)
۱۰۷		اجرای کارگاه‌های گفتگو
۱۰۷		برگزاری جلسات گفتگو
۱۱۰		تسهیل گر گفتگو
۱۱۲		موانع گفتگو
۱۱۶		گل گفتگو
۱۱۸		اصول گفتگو
۱۱۹		مهارت‌های گفتگو

- ۱۲۰ نمودار گل گفتگو
- ۱۲۱ هم اندیشی در فضای مجازی
- ۱۲۵ کلام پایانی
- ۱۲۷ پیوست ها
- ۱۲۷ پیوست الف: کارگاه های گفتگو در موسسه امام موسی صدر
- ۱۲۹ پیوست ب: موش و گربه در کلیله و دمنه
- ۱۳۱ پیوست ج: یک دوست خوب
- ۱۳۵ پیوست د: گفتگو از "دیوید بوهم"
- ۱۴۷ فهرست منابع

مقدمه

آشنایی و توجه من به موضوع «گفتگو» به معنی علمی آن و آنچه که در مباحث مدیریتی مطرح می‌شود به سال‌های ۸۳-۱۳۸۲ بر می‌گردد، در اوایل سال‌های بازنشستگی، فرصتی بوجود آمد که در تدوین برنامه‌ریزی استراتژیک یکی از شرکت‌های بزرگ پتروشیمی همکاری داشته باشم. تجربه‌ی طایفی مدتی من در برنامه‌ریزی پتروشیمی فرصت همراه شدن و بهره‌بردن از تجربیات مدیران اجرایی آن شرکت و مباحث و راهنمایی‌های آقای دکتر محمود عجمی^۱ که با مدل AMIF هدایت برنامه‌ریزی استراتژیک این شرکت را برپا داشته‌اند، موجب شد به موضوع "گفتگو" بیشتر توجه کنم.

در آن دوره کتاب پنجمین فرمان پیرسنگه یکی از منابعی بود که در طی این مسیر مورد استناد و استفاده قرار می‌گرفت. موضوع گفتگو در فصل یادگیری جمعی، آشنایی و علاقمندی را برای من در این مبحث بوجود آورد.

بعدها کتاب «درباره دیالوگ» دیوید بوهم گردآوری و تدوین ل. نیکول و ترجمه محمد حسینی نژاد، و کتاب "با هم اندشیدن راز گفتگو" نوشته مارتینا و یوهانس هارتمکه مایر و ترجمه خانم فاطمه صدر عاملی (طباطبائی)

^۱ مدل AMIF (Ajami's Managerial Intervention Fremwork) برای اطلاع بیشتر در خصوص این مدل، به کتاب "مبانی مدیریت و سازمان یادگیرنده" از دکتر محمود عجمی مراجعه شود.

و از همه مهمتر کتاب "گفتگو و هنر با هم اندیشیدن" نوشته، ویلیام اسحاق با ترجمه محمود حدادی که این کتاب اخیر را یکبار فردی مطالعه کردم و یکبار که نزدیک به دو سال البته با اندک وقفه‌ای بین آن، باتفاق آقای دکتر محمود عجمی مطالعه کردیم و هر دو هفته یکبار در بخش‌های مشخص شده و مطالعه شده آن با هم یک گفتگوی دو نفره داشتیم.

بر این فواصل نیز هر کجا کتابی و مطلبی که جای پائی از گفتگو در آن دیدم می‌شناختم، دنبال می‌کردم که مشخصات بعضی از آن‌ها در بخش منابع آمده است.

فرصت دیگری که حاصل شد، آشنائی با کارگاه‌های گفتگو در موسسه فرهنگی و خیریه امام موسی در (پیوست الف) بود. در این کارگاه‌ها سعی کردم شرکت نمایم و با علاقه‌مندان و دل‌ستگان به موضوع گفتگو آشنا و از دانش و تجربیات آنان بهره‌مند شوم این آشنائی‌ها و مطالعات موجب می‌شد در جمع‌های خودمانی دوستان، خانواده و فامیل موضوع گفتگو و اصول و قواعد آنرا مطرح و هرکجا که شرایط مناسب اجازه می‌داد گپ‌زدن‌ها و حرف و صحبت‌ها را به گفتگو تبدیل کنم. سخن گفتن‌ها در فضا و میدان‌های درست جریان پیدا کند.

مجموعه این مطالعات و تجربیات مرا بر آن داشت، تا آنجا که می‌توانم آموخته‌هایم را مدون و بصورت یک کتاب هر چند کوچک تحت عنوان «گفتگو برای همه» تهیه نمایم.

مخاطبان این کتاب همانطور که نام‌گذاری شده، همه آنانی هستند که کتاب می‌خوانند و سؤالاتی برای چگونه گفتگو کردن برای رسیدن به هم‌اندیشی دارند.

نحوه تدوین با توجه به تمرین‌هایی که در پایان هر بخش توصیه شده، نوعی خودآموز گفتگو است و از ورود به جزئیات و ریزه‌کاری‌ها برای اینکه در حوضه همان باشد پرهیز شده است.

کتاب با گفتگو چیست؟" آغاز می‌شود. به واژه گفتگو در فرهنگ ما و واژه Dialogue در فرهنگ غرب اشاره و منظور از گفتگو در این کتاب تشریح شده است. سایر اصول کتاب باین صورت تنظیم شده است که ابتدا چهار اصل گفتگو و آنگاه سه مرتبه محوری در گفتگو که مکمل اصول چهارگانه است توضیح داده شده است.

میدان‌های گفتگو، تشریح شده تا برای تسانیکه جلسات گفتگو راه می‌اندازند، بدانند از آغاز تا رسیدن به هم‌اندیشی چه فرآیند و مسیری را در مقابل دارند.

به وظایف تسهیل‌گر گفتگو، کسی که باید به شیوا از این میدان‌ها را بشناسد و گفتگوکنندگان را به سهولت از میدان‌ها عبور دهد، اشاره و همچنین زبان‌های مختلف گفتگو تشریح شده است.

از آنجائیکه این کتاب یک خودآموز گفتگو است برای راه انداختن جلسات گفتگوی بالنده، و تبدیل دانایی به توانایی در پایان هر فصل تمرین‌هایی برای گفتگو پیشنهاد شده است.

گفتگوکنندگان خود می‌توانند تمرین‌های مشابهی را باتفاق و با توجه به سلیق شرکت‌کنندگان طراحی کنند. در کتاب به صراحت گفته شده که "جلسات گفتگو" در نهایت نیازی به مدیر و اداره کننده ندارد و چون در گفتگو همه در یک مرتبه و در یک سطح قرار دارند تسهیل‌گری که کتاب را خوانده و می‌خواهد کتاب و محتوی را برای دیگران ارائه دهد، و گفتگو را رویج کند، اصلی‌ترین وظیفه‌اش این است که در اولین فرصت خود را از وظیفه تسهیل‌گری خلاص کند. بدیهی است مهارت گفتگو مثل هر مهارت دیگر به شیوه‌ی یادگیری و دانستن اصول و قواعد آن کامل و کافی نخواهد بود زیرا دانستن اصول قواء لازم است اما کافی نیست و هر چه تمرین و کار بیشتر انجام شود می‌توانت مادی‌تر می‌گردد.

در صفحات پایانی کتاب به پگونگی برگزاری جلسات گفتگو، موانع گفتگو و هم‌اندیشی مجازی، هم اشاره شده است.

لازم می‌دانم به آموزه‌ها و تجربیات خود، در زندگی جمعی و فامیلی نیز اشاره‌ای داشته باشم.

بیش از چهل سال است گردهم‌آئی‌های فامیلی را در چند دسته از فامیل‌ها شکل داده و در حفظ و تدوام آن موفق بوده‌ایم. این گردهم‌آئی‌های فامیلی ثمرات بسیار ارزشمندی داشته و در طول این سال‌ها موجب همکاری و تعامل اعضاء در زمینه‌های فرهنگی و اقتصادی بوده است.

یکی از فعالیت‌های فرهنگی آشنائی اعضاء در طول زمان با اصول گفتگو بوده است و افراد بعضاً در کارگاه‌های گفتگو شرکت کرده‌اند و مهم‌تر از همه در گرد هم‌آئی‌ها، گفتگو را تمرین و تجربه کرده‌اند. تجربه اینجانب

حاکمی از آن است که آن دسته از فامیل‌ها که فرصت آموختن مهارت گفتگو را داشتند نسبت به گروه‌های دیگر موفق‌تر و در تعامل و هم‌اندیشی پیشگام‌تر بوده‌اند.

خوب است همه پدران و مادران، معلمان، جوانان و نوجوانان، بزرگان فامیل، اعضای انجمن‌های مذهبی، مدیران و کارشناسان سازمان‌های دولتی و خصوصی و بطور کلی هر جمعی که در ارتباط با هم هدفی را دنبال می‌کنند به هنر گفتگو مجهز گردند. بدیهی است جوامعی که نقش عمده‌تری در اجتماع دارند به این هنر بیشتر نیاز دارند.

امید دارم کتاب برای همه کسانی که دغدغه هم‌اندیشی و همکاری افراد را در اجتماعات کوچک و بزرگ دارند، مفید واقع شود.

سخن و نوشته ما با سخن و نوشته دیگران فربه می‌شود. این کتاب نیز که به این صورت نظم یافته است تأثیرپذیری و در بسیاری از موارد با استفاده از کتاب‌هایی است که مطالعه کرده‌ام کتابی که بیشترین تأثیر را بر من داشته "گفتگو، هنر با هم‌اندیشیت" نوشته یلیام اسحاق با ترجمه آقای محمود حدادی است. تا آنجا که من در این زمینه مطالعه کرده‌ام، این کتاب بهترین کتاب فارسی موجود در این زمینه است. ضمن آرزوی توفیق برای همه کسانی که در این راه تلاش می‌کنند.

از همه آنهایی که من را در به ثمر رساندن این کار فرهنگی تشویق، راهنمایی و یاری کرده‌اند صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

ابوالحسن فندهاری

تابستان ۱۳۹۴